

Elektronik Neler Getiriyor?

OTURMA ODASINDAKİ KÜTÜPHANE

Rainer PAUL

Şu anda 100.000'den fazla Amerikan ailesinin evinde bir ev kompüteri = bilgisayarı vardır. Bunlar herkesin katılabileceği Uzay oyunları düzenlemekte, doğum günlerini anımsamakta, öğleden sonra saat beşte banyo musluğunu açarak banyo suyunuzu akıtmaktadırlar.

Burası Houston Kontrol İstasyonu. ICOM uzay taksisinin kontrol otomati bozulmuştur. Elle yönetim gereklidir. Aya ulaşmak için 120 saniye kalmıştır. ICOM'un ağırlığı 16 tondur. Ayın üzerindeki yükseklik 1200 metredir. Yakıt rezervi 8 tondur. ICOM'un yönetimini ele alınız!"

Houston'dan gelen bu emir ve teknik bütün veriler, özel bir yazı makinesinin klavyeleri ile bağlantısı bulunan bir televizyon ekranında parlamaktadır. İlk önce ne kadar basit bir şey diye düşündüm. Sonra tuşlara basarak 6 saniye için fren roketlerini ateşledim. Ekran geride kalan yakıt miktarını ve uzay taksinin hızını ve ay üstündeki konumunu gösterdi. Yeniden fren roketlerini ateşledim. Yavaş yavaş ayın yüzeyine yaklaşıyordum: 100 metre, 50 metre, 10 metre. Son bir defa daha tuşa bastım ve roketleri ateşledim.

Ne yazık ki aya yumuşak iniş yapmayı başaramamıştım: Ekran da şu yazılar okunuyordu: "Ayda yeni bir krater oluştu. Derinliği 617 metredir. Başsağlığı telgrafları akraba ve dostlarınıza gönderilmiştir". Arkasından bir yazı daha: "Burası Houston Kontrol İstasyonu, bir kez daha denemek ister misiniz?"

Bundan sonraki saatlerde 20 - 25 kez ICOM uzay taksisini aya indirmeye çalıştım. Yeni ay kraterleri gerçi gittikçe küçülüyorlardı ama, tam güvenilir bir yumuşak inmeyi bir türlü başarama-

dim. Yalnız tatlı sert bir iniş yapmış olacağım ki ekranda şu satırları okudum: "Sizi kurtarmak için bir yardımcı ekip gönderiyoruz. İnşallah oksijeniniz o zamana kadar yeter".

Bu elektronik uzay oyununu denediğim Adolf Monosson'un Boston'daki sergi salonunda, Monosson bana, bunun en kolay oyunlardan biri olduğunu söylüyordu. Bundan çok güç ve karmaşık borsa hisse senetleri ve yatırım oyunları vardı ki bunların benzerleri ünlü Harvaçd Business School'da talebelere sınavlarda veriliyordu. Böyle bir oyun bazan saatlerce sürer ve onunla uğraşırken yemek yemek, su içmek bile insanın aklına gelmez, diyordu Monosson. Öte yandan "Hamurabi" gibi sosyal tarihsel oyunlar da çok heyecanlı oluyordu, örneğin bunda eski tarihin bir hükümdarı memleketinde ne kadar buğday ekilmesi ve ne kadar stok yapılmasına karar vermek zorundaydı. Nüfus her yıl değişiyordu ve stoklar da fareler tarafından yeniliyordu. Eğer Kral yanlış bir karar verirse açık hüküm sürecekti, isyan çıkacak ve uyrukları onu öldüreceklerdi.

Uluslarla, hisse senedi paketleri, uzay araçları ve satranç taşlarıyla ilgili olan bu oyunlar yeni bir Amerikan Fenomeni'nin (Amerikan Parade dergisi böyle diyor!) küçük bir parçasıydı.

100.000'in üzerinde tahmin edilen evde bugün kişisel bilgisayarlar (Kompüterler), elektronik hesap makineleri artık radyo veya televiz-

yon kadar alılmış bir yeniliktir. Bir stereo teyp kadar küçük ve fiyatı da onun kadar tutan bu makine 1960'ın başlangıç yıllarının büyük hesap tesisleri gücündedir. Bu makineler için o zaman büyük odalar açılma ve onbinlerce dolar yatırım yapılmak zorundaydı.

Boston'un gazetecilik profesörü Harald Buchbinder'e göre ev bilgisayarları evde televizyonlarımızın ayarında bir değer kazanacaklardır. Yalnız Amerikan evlerinde beş yıl içinde bu küçük hesap makinelerinden 4 milyon tane bulunacaktır, diyor Profesör.

Bunlar dostların adlarını, adreslerini, doğum günlerini ezberlemekte ve buna bağlanan bir yazı makinesi otomatik olarak zamanında doğum günü tebrik zarflarını ve yeni yıl, Noel, bayram kutlamalarını yazacaktır. Bu makineler bütün banka hesaplarını tutacak, ev hanımının o aylık geçinme parasını, mülk taksitinden margarine verilen paraya kadar bölecektir. Banyo suyunu istenilen zamanda açacak, elektrik yemek ocaklarını ve termostatları istenilen zamanda açıp kapayacaktır. Ayrıca elektrik sinyal sistemlerinin sinyal ve makas durumlarını ayarlayabilecek, ve evde normal olarak dört kişi için hazırlanmış yemek reçetelerini ezberleyerek depolayacak, istenildiği anda meydana çıkaracaktır. Bir kaç tuşa basmakla bunlar için kullanılacak maddelerin miktarı ve bir kere dört kişi yerine dokuz dostumuzu davet ettiğimiz zaman gereken satın alma listeleri bile hazır olacaktır. Amerika'da bugün yalnız evdeki TV ekranına bağlayacağınız küçük bilgisayarlar (5000 liradan başla-

mak üzere) satılmıyor, aynı zamanda insanı "deli edebilecek", bilgisayar "yemleri" de satılmaktadır. Bunlar gramofon plakları gibi hesap makinesine konulacak programlardır. Hamurabi veya aya iniş gibi oyun programları 120 lira kadardır.

Aydınların bu yeni buluşa gösterdikleri coşku büyüktür. San Francisco'daki bir bilgisayar fuarına geçenlerde 13.000 kişi oradaki 200 bilgisayar klubüne girmek için acele göstermişlerdir, ki bunların üye sayısı geçen yıla kadar 20.000'i bulmuştur. 3000'den fazla mağaza yeni ve kullanılmış hesap makineleri program ve ekranları satmaktadırlar.

Bilgisayar yapımcıları istemin bu kadar artması karşısında şaşırılmışlar, bazı küçük firmalar yeni yaptıkları küçük modellerden bir yılda en aşağı 800 tane satabileceklerini ummaktadırlar. Büyük IBM firması ev bilgisayar piyasasına daha girmiş değildir. Fakat bu onun için bir zaman sorunudur.

Bu yeni buluşun en büyük müşterileri gençlerdir, çünkü onların çoğu okulla ilgili bütün denklemlerini bu ev makinelerinde yapmakta ve ona bilimsel bir meydan okuma gözü ile bakmaktadırlar.

Amerikan çarşılarında şarkı kasetlerinin yerini artık ev bilgisayarlarının programları almakta ve bunlar da ötekiler gibi büyük bir gençlik toplumu tarafından istekle satın alınmaktadır. İlerde bu küçük makine evlerin bir canlı kütüphanesi de olabilecektir. O özel programlar sayesinde her türlü soruya cevap verecektir.

STERN'den

● *Kurnazlık, aşağılık ya da çarpık türden bir bilgeliktir; kurnaz kişi ile bilge kişi arasında yalnız dürüstlük bakımından değil, yetenek bakımından da büyük bir ayırım bulunduğu apaçıktır. Kimisi iskambil oyununda kâğıt kurmakta ustadır, ama oyun bilmez. Tıpkı bunun gibi, kimi insanlar düzen, dolap çevirmekte, ikilik çıkarmakta usta olmakla beraber kafasızdırlar.*

Francis BACON

● *Hiç bir şey dil kadar bir ağaca benzemez. Diller —tıpkı ağaçlar gibi— mevsim mevsim rengini kaybeden ölü yapraklarını dökerler ve tazelerini açarlar. Dilin yaprakları kelimelerdir. Bir edebiyat yazısını okurken, daha dün o kadar canlı bir anlamı olan "melek" kelimesinin, bugün bütünüyle canlılığı tükenmiş, renksiz ve biçimsiz bir ses haline geldiğini hissettim. Bu kelime şimdi Türkçede soğuk bir ölüden başka bir şey değildir.*

Ahmet HAŞİM